Femeia ca un simbol al lui Hristos

de episcopul Nikolai Velimirovici

Cele zece drahme: Domnul sub infatisarea unei femei

Puteti crede ca Mantuitorul Hristos s-a infatisat pe Sine sub infatisarea unei femei, in doua din parabolele Sale? Una este cea a femeii ce a luat trei masuri de faina si a facut aluat. Dar mai intai sa vorbim despre cealalta, in care Domnul ne spune despre femeia care a avut zece drahme si a pierdut una. Acestea sunt cele mai tainice dintre toate parabolele Mantuitorului. Deoarece parabola drahmei pierdute este scurta, o vom cita in intregime.

Sau care femeie, avand zece drahme, daca pierde o drahma, nu aprinde lumina si nu matura casa si nu cauta cu grija pana ce o gaseste? Si gasind-o, cheama prietenele si vecinele sale, spunandu-le: Bucurati-va cu mine, caci am gasit drahma pe care o pierdusem (Luca 15:8-9)

La prima privire aceasta parabola pare atat de simpla, sau chiar naiva, incat nu il impresioneaza pe cititorul Evangheliei. De fapt, in aceasta parabola simpla ni se dezvaluie taina universului.

Daca o luam in mod literal, starneste nedumerirea. Femeia a pierdut doar o drahma. Chiar si zece drahme nu reprezinta o suma mare; de fapt, o femeie care are doar zece drahme trebuie sa fie foarte saraca. Sa presupunem, inainte de toate, ca gasirea drahmei pierdute a insemnat un mare castig pentru ea. Si totusi se prezinta ca un paradox, caci cum se face ca, desi fiind atat de saraca, ea aprinde lampile, matura casa si isi cheama toate prietenele si vecinele pentru a-i impartasi bucuria? Si totul pentru o singura drahma! O asemenea pierdere de timp – aprinderea unei lumanari si punerea casei in ordine, inainte de toate! Mai apoi, daca isi invita vecinele, este silita, potrivit obiceiului oriental, sa le ofere ceva de mancat si de baut, o cheltuiala de loc mica pentru o femeie saraca. Sa nu faca astfel ar insemna ignorarea unui obicei neschimbator.

Alta observatie importanta este ca ea nu invita doar o singura femeie careia i-ar putea oferi dulciuri, fapt ce nu ar fi implicat cheltuieli mari. Ci a invitat multe prietene si vecine, si chiar de le-ar fi intretinut modest, cheltuiala ar fi depasit cu mult valoarea drahmei pe care a gasit-o. De ce ar trebui ea sa caute drahma cu atata sarguinta si sa se bucure la aflarea ei, doar pentru a o pierde in alt fel? Daca incercam sa intelegem aceasta parabola in mod literal, nu se potriveste in cadrul vietii cotidiene, ci lasa senzatia a ceva exagerat si de neinteles. Deci sa incercam sa aflam sensul ei mistic sau ascuns. Cine este femeia? Si de ce este o femeie si nu un barbat, cand un barbat este mai predispus la a pierde bani in cadrul obisnuit al vietii? A cui casa este cea pe care o curata si umple de lumina? Cine sunt prietenele si vecinele ei? Daca cautam dupa intelesul duhovnicesc al parabolei, in locul celui literal, vom gasi raspunsurile la aceste intrebari. Domnul spune, *Cauta si vei gasi.*

Femeia il reprezinta pe Insusi Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu. Cele zece drahme sunt ale Lui. El este Cel care a pierdut una dintre ele si s-a apucat sa o caute. Drahmele nu sunt monezi de aur sau argint. Potrivit teologilor ortodocsi, numarul zece inseamna deplinatatea. Cele noua drahme nepierdute sunt cele noua cete ingeresti. Numarul ingerilor este dincolo de intelegerea muritorilor, caci depaseste puterea noastra de calcul. Drahma pierduta reprezinta omenirea in intregul ei. Prin urmare Hristos Mantuitorul S-a coborat din cer pe pamant, la casa Sa, si a aprins o lumanare, lumina cunoasterii Lui. A curatat casa – adica a curatit lumea necuratiei diavolesti – si a gasit drahma pierduta, omenirea pierduta aflata in greseala. Apoi Si-a chemat prietenii si vecinii (dupa slavita Sa Inviere si Inaltare), si anume, nenumaratii heruvimi si serafimi, ingeri si arhangheli, si le-a descoperit marea Sa bucurie. Bucurati-va cu Mine. Am gasit drahma pe care o pierdusem! Aceasta inseamna: Am gasit oameni pentru a umple golul din Imparatia Cerurilor, provocat de caderea ingerilor mandri care au apostaziat de la Dumnezeu. La sfarsitul vremilor numarul acestor suflete gasite si mantuite va trebui sa fie de bilioane, sau, in limbajul Scripturii, va fi la fel de nenumarat precum stelele de pe cer si ca nisipul de pe malul marii.

Domnul nostru S-a infatisat ca o femeie deoarece femeile sunt mai grijulii decat barbatii la ingrijirea averii, la pastrarea casei in randuiala si la primirea oaspetilor. Daca aceasta scurta parabola, care consta in numai doua fraze, este explicata astfel, care inima nu se va cutremura? Caci cuprinde intreaga drama a lumii vazute si nevazute. Explica de ce Fiul lui Dumnezeu a venit pe pamant. Aduce o raza stralucitoare de lumina asupra istoriei omenirii si asupra dramei existentei fiecarui individ. Ne pune fata in fata cu o decizie rapida, deoarece viata noastra trece cu repeziciune – o hotarare daca dorim sa fim drahma pierduta gasita de Hristos sau nu. Hristos ne cauta. Ne vom ascunde de El, sau ne vom lasa gasiti de catre El inainte ca moartea sa ne ascunda de El, din lume si din viata?

Este o problema vitala si sta in vrerea noastra sa Il acceptam sau sa Il respingem. Dupa moarte va inceta sa fie o problema deschisa, si atunci nimeni nu va mai astepta un raspuns de la noi.

Trei masuri de faina

Si iarasi Iisus a zis: *Cu ce voi asemana imparația lui Dumnezeu? Asemenea este aluatului pe care, luandu-l, femeia l-a ascuns in trei masuri de faina, pana ce s-a dospit totul.* (Luca 13:20-21).

Aceasta e alta parabola tainica ale lui Hristos pe care multi o gasesc greu de inteles. Tema actuala, luata din viata de zi cu zi, este simpla si clara. Din cele mai vechi timpuri sotiile s-au ocupat cu brutaria; ele iau faina, o pun in vase, fac dospitura, framanta aluatul si il coc. Aceasta a fost indeletnicirea zilnica a femeii casnice in Orient si Apus, timp de mii de ani. Dar nu i-a trecut nimanui prin minte sa ia aceasta indeletnicire simpla ca o infatisare sau simbol a

Imparatiei lui Dumnezeu. Doar Domnul Iisus Hristos, pentru Care nimic nu era prea simplu sau neimportant, a luat acest indeletnicire gospodareasca obisnuita si a folosit-o pentru a explica ceva uluitor si extraordinar. Putea sa isi infatiseze Siesi pe propria mama la lucru.

Voi pune urmatoarele intrebari cititorului Evangheliei. De ce Hristos a luat drept exemplu femeia, in locul barbatului, de vreme ce barbatii au fost brutari de-a lungul secolelor? Si de ce drojdia, de vreme ce azima [painea nedospita] era folosita in mod uzual? Si de ce femeia a luat trei masuri, si nu una sau doua sau patru? In sfarsit, ce legatura sau asemanare se gaseste intre stapanirea lui Dumnezeu si lucrul in bucatarie al unei gospodine?

Daca acestor intrebari nu le poate fi dat un raspuns, cum putem intelege parabola? Si inca a le raspune fara o cheie duhovniceasca ar duce doar la alte dificultati. Toate parabolele trateaza cu superficialul, dar intelesul lor adevarat zace in profunzime. Ele plac ochiului si par indeajuns de evidente, dar privesc duhul si duhovnicescul.

Aceasta parabola are o dubla interpretare spirituala. Prima are de a face cu cele trei rase principale ale omenirii, a doua cu cele trei facultati sau puteri fundamentale ale sufletului omenesc. Pe scurt, ceea ce este remarcabil si neobisnuit in parabola aceasta este procesul istoric si personal al mantuirii omului.

Dupa Potopul cel Mare, au rasarit din fii lui Noe – Sem, Ham si Iafet – trei rase de oameni, semitii, hemitii si iafetitii. Acestea sunt cele trei masuri de faina in care Hristos pune drojdia Sa cereasca – Sfantul Duh Care insemneaza ca El a venit ca Mesia si Mantuitor al tuturor neamurilor si natiunilor omenirii fara exceptie. Precum, cu drojdia, o femeie poate transforma faina fireasca in paine, si Hristos, prin Duhul Sfant, transforma oamenii firesti in copii ai lui Dumnezeu, in vietuitori nemuritori ai Imparatiei Ceresti. Din aceasta cauza, potrivit invataturii ortodoxe, sfintii sunt numiti ingeri pamantesti sau oameni ceresti, deoarece, fiind „dospiti" de Duhul Sfant, nu mai sunt faina obisnuita sau azimi nedospite ce zac pe pamant, ci sunt paine dospita care s-a inaltat. Potrivit Bibliei, azima era painea sclavilor, in timp ce painea era pentru cei liberi, copiii lui Dumnezeu. Deci din acest motiv Biserica Ortodoxa foloseste paine dospita la Sfanta Impartasanie. Procesul dospirii a inceput in acea prima Duminica a Treimii sau Rusaliile, cand Duhul Sfant a coborat din cer asupra apostolilor. Din acea zi, acest proces a continuat pana in ziua de astazi si va continua pana la sfarsitul timpului cand totul va fi dospit. Aceasta este, deci, interpretarea istorica a parabolei misterioase despre brutareasa. Cea de-a doua interpretare este psihologica si personala, si priveste cele trei facultati sau puteri fundamentale ale sufletului omenesc: intelectul, inima si vointa, sau, cu alte cuvinte, puterea de a gandi, puterea de a simti si puterea de a actiona. Acestea sunt cele trei masuri nevazute ale sufletului omului launtric. Aceste trei puteri fie raman pe de-a-ntregul nedospite, precum painea robilor, sau dospesc cu drojdia ranchiunei si ipocriziei. Prin urmare, Hristos le-a spus ucenicilor sai sa se pazeasca de aluatul fariseilor care este ipocrizia, deoarece este plamada lumeasca si omeneasca, care vlaguieste toate puterile sufletului si il lasa infirm si bolnav. Dar Hristos Mantuitorul a adus pe pamant un aluat nou pentru a inalta puterile sufletului. Cei ce primesc aceasta noua plamada cereasca prin Botez in numele Sfintei Treimi sunt numiti fii si fiice ai lui Dumnezeu, mostenitorii Imparatiei vesnice. Ei nu vor muri, caci chiar atunci cand vor parasi trupul, vor fi vii si vor trai vesnic. Aceast aluat ceresc ii umple cu lumina gandirii, cu caldura iubirii dumnezeiesti si slava faptelor bune. Toate cele trei puteri ale sufletului cresc impreuna in armonie, si se inalta catre cer, catre desavarsire. Precum Domnul a zis, *Fiti, dar, voi desavarsiti, precum Tatal vostru Cel ceresc desavarsit este.*

Femeia a fost luata ca model de desavarsire si nu barbatul, si Hristos s-a comparat Insusi cu o brutareasa, deoarece femeia ca sotie si mama pregateste painea pentru familie intr-o maniera iubitoare, pe cand brutarul coace painea spre a o vinde pentru profit. Tot ceea ce Hristos a facut pentru omenire a fost facut din dragoste curata, si prin urmare El se compara cu o brutareasa. Aceasta e cea de-a doua interpretare, dar ambele interpretari ale parabolei sunt corecte. Intelesul istoric si psihologic al parabolei este precum un copac ramuros ce creste dintr-o ghinda, pentru ca este cu adevarat maret in amploarea sa istorica si profund in adancimea sa psihologica.

(Aparut in **Orthodox Life**, 1951, numerele 5 si 6)

Traducerea din limba engleza: Radu Hagiu